

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (teine koda)

8. mai 2019*

Avalik teenistus – Ametnikud – Personalieeskirjade artikkel 42c – Teenistuse huvides puhkusele saatmine – Automaatselt pensionile jäämine – Põhjendatud huvi – Vastuvõetavus – Seaduse kohaldamisala – Grammatiline, kontekstipõhine ja teleoloogiline tõlgendamine

Kohtuasjas T-170/17,

RW, Euroopa Komisjoni endine ametnik, esindajad: *avocat* S. Orlandi ja *avocat* T. Martin,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: G. Berscheid ja A.-C. Simon, hiljem G. Berscheid ja B. Mongin,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 270 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 2. märtsi 2017. aasta otsus saata hageja teenistuse huvides puhkusele Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artikli 42c alusel ja samal ajal automaatselt pensionile kõnealuse sätte viienda lõigu alusel,

ÜLDKOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president M. Prek, kohtunikud E. Buttigieg (ettekandja) ja B. Berke,

kohtusekretär: ametnik L. Ramette,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 11. detsembri 2018. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

- 1 Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad (edaspidi „personalieeskirjad“) on ette nähtud nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT 1968, L 56, lk 1; ELT eriväljaanne 01/02, lk 5), mida on muudetud muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta määrusega (EL, Euratom) nr 1023/2013 (ELT 2013, L 287, lk 15).

- 2 Artiklis 35 „Halduslik seisund“, mis sisaldub personalieeskirjade III jaotise 2. peatükis, on sätestatud, et ametnikule võidakse omistada üks järgmistest halduslikest seisunditest: teenistuses, lähetuses, isiklikel põhjustel võetud puhkusel, reservi arvatud, puhkusel seoses sõjaväeteenistusega, lapsehoolduspuhkusel või perepuhkusel ja puhkusele saadetud teenistuse huvides.
- 3 Personalieeskirjade artiklis 42c, mis kuulub samasse peatükki, on sätestatud järgmist:

„Kõige varem viis aastat enne ametniku pensioniiga võib vähemalt kümme aastat teenistuses olnud ametniku saata ametisse nimetava asutuse või ametiisiku otsusega teenistuse huvides puhkusele organisatsiooniliste vajaduste tõttu, mis on seotud uute pädevuste omandamisega institutsioonides.

Igal aastal teenistuse huvides puhkusele saadetavate ametnike koguarv ei ole suurem kui 5% kõikide institutsioonide ametnike arvust, kes jäid pensionile sellele eelnenud aastal. Selliselt arvatud koguarv jagatakse institutsioonide vahel vastavalt eelnenud aasta 31. detsembri seisuga institutsioonis töötanud ametnike arvule. Igale institutsioonile määratud arv ümardatakse suurenemise suunas lähima täisarvuni.

Selline puhkus ei ole distsiplinaarmede.

Kõnealune puhkus kestab üldjuhul seni, kuni ametnik jõuab pensioniikka. Erandkorras võib ametisse nimetav asutus või ametiisik otsustada puhkuse katkestada ja ametniku tööle tagasi kutsuda.

Kui ametnik jõuab teenistuse huvides puhkusel viibimise ajal pensioniikka, jääb ta automaatselt pensionile.

Teenistuse huvides puhkusele saatmise suhtes kohaldatakse järgmisi eeskirju:

- a) ametniku kohale võib määrata teise ametniku;
- b) teenistuse huvides puhkusele saadetud ametnikul ei ole õigust tõusta kõrgemale palgajärgule või -astmele.

Puhkusele saadetud ametnik saab toetust, mida arvutatakse IV lisa kohaselt.

Toetusest tehakse ametniku taotlusel pensioniskeemi sissemaksid, mis arvutatakse kõnealuse toetuse alusel. Sellisel juhul võetakse arvesse teenistuse huvides puhkusele saadetud ametniku teenistuse kestust, et arvutada VIII lisa artikli 2 kohaselt pensioniõiguslik staaž.

Toetuse suhtes ei kohaldata paranduskoefitsienti.“

- 4 Artikkel 47 „Teenistuse lõpetamine“ kuulub personalieeskirjade III jaotise 4. peatükki. Kõnealuses artiklis on sätestatud, et teenistus võib lõppeda ametist lahkumise, tagandamise, teenistuse huvides teenistusest vabastamise, ebapädevuse tõttu teenistusest vabastamise, teenistusest vabastamise, pensionilejäämise või surma korral.
- 5 Artikli 52 – mis sisaldub samuti 4. peatükis – esimese lõigu punktides a ja b on eelkõige sätestatud, et piiramata artikli 50 (mis puudutab kõrgemate ametnike teenistusest vabastamist teenistuse huvides) sätete kohaldamist, jääb ametnik pensionile, kas automaatselt selle kuu viimasel päeval, mille jooksul ta saab 66-aastaseks, või tema enda taotluse põhjal selle kuu viimasel päeval, mille kohta on taotlus esitatud, kui ta on jõudnud pensioniikka.

- 6 Personalieeskirjade XIII lisa sisaldab ametnike suhtes kohaldatavaid üleminekumeetmeid.
- 7 Personalieeskirjade XIII lisa artikli 22 lõikes 1 on sätestatud järgmist:

„1. Ametnikel, kellel on 1. mail 2004 vähemalt 20-aastane staaž, on õigus jääda vanaduspensionile 60-aastaselt.

Ametnikel, kes on 1. mail 2014 kas 35-aastased või vanemad ja kes asusid teenistusse enne 1. jaanuari 2014, on õigus jääda vanaduspensionile järgmises tabelis näidatud vanuses:

Vanus 1. mail 2014	Pensioniiiga
60 aastat ja rohkem	60 aastat
59 aastat	60 aastat ja 2 kuud
58 aastat	60 aastat ja 4 kuud
[...]	[...]
35 aastat	64 aastat ja 8 kuud

Ametnikel, kes on 1. mail 2014 alla 35-aastased, on õigus jääda vanaduspensionile 65-aastaselt.

Ametnikel, kes on 1. mail 2014 kas 45-aastased või vanemad ja asusid teenistusse ajavahemikul 1. maist 2004 kuni 31. detsembrini 2013, jääb pensionieaks endiselt 63 aastat.

Enne 1. jaanuari 2014 teenistuses olnud ametnike pensioniiga, mida võetakse arvesse kõikides viidetes käesolevates personalieeskirjades esitatud pensionieale, määratakse kindlaks eespool esitatud sätete kohaselt, kui käesolevate personalieeskirjadega ei ole sätestatud teisiti.“

- 8 Personalieeskirjade XIII lisa artikli 23 lõikes 1 on muu hulgas ette nähtud, et enne 1. jaanuari 2014 teenistuses olnud ametnik läheb automaatselt pensionile selle kuu viimasel päeval, mille jooksul ta saab 65-aastaseks.

Vaidluse taust

- 9 Hageja, RW, on Euroopa Komisjoni endine ametnik. Ta asus kõnealuse institutsiooni teenistusse 1. oktoobril 1982 ning määrati alates 12. detsembrist 1999 hariduse ja kultuuri peadirektoraati. Hageja edutati 1. jaanuaril 2010 palgaastmele AD 12.
- 10 Personalihalduse ja julgeoleku peadirektoraadi 1. detsembri 2016. aasta kirjaga teavitati hagejat ametisse nimetava asutuse kavatsusest saata ta alates 1. aprillist 2017 teenistuse huvides puhkusele personalieeskirjade artikli 42c alusel.
- 11 Hageja esitas 14. detsembril 2016 märkused 1. detsembri 2016. aasta kirja kohta ja taotles ärakuulamist.
- 12 Hageja ning personalihalduse ja julgeoleku peadirektoraadi karjäärijuhtimise ja liikuvuse üksuse juhi vahel toimus 13. jaanuaril 2017 kohtumine personali esindaja, eespool nimetatud üksuse liikme ning hariduse ja kultuuri peadirektoraadi esindaja juuresolekul.
- 13 Kõnealuse kohtumise tulemusel edastas personalihalduse ja julgeoleku peadirektoraadi karjäärijuhtimise ja liikuvuse üksus ametisse nimetavale asutusele positiivse hinnangu seoses personalieeskirjade artikli 42c kohaldamisega hageja suhtes.

- 14 Ametisse nimetav asutus otsustas 2. märtsi 2017. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus“) saata hageja esiteks teenistuse huvides puhkusele alates 1. juunist 2017 personalieeskirjade artikli 42c alusel ja teiseks samal kuupäeval automaatselt pensionile personalieeskirjade artikli 42c viienda lõigu alusel, kuna hageja oli juba jõudnud pensioniikka vastavalt personalieeskirjade XIII lisa artikli 22 lõikele 1.
- 15 Hageja esitas vaidlustatud otsuse peale 20. märtsil 2017 personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel kaebuse, mis lükati tagasi ametisse nimetava asutuse 26. juuli 2017. aasta sõnaselge otsusega.

Menetlus ja poolte nõuded

- 16 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseelisse 20. märtsil 2017. Hageja esitas Üldkohtu kantseelisse samal päeval saabunud eraldi dokumendiga ajutiste meetmete kohaldamise taotluse ELTL artiklite 278 ja 279 alusel, et peatada vaidlustatud otsuse kohaldamine. Põhimenetlus lükati personalieeskirjade artikli 91 lõike 4 alusel edasi.
- 17 Hageja palus Üldkohtu kantseelisse 20. märtsil 2017 saabunud eraldi dokumendiga anonüümsust vastavalt Üldkohtu kodukorra artiklile 66. Üldkohus rahuldab kõnealuse taotluse 17. mai 2017. aasta otsusega.
- 18 Üldkohtu president peatas 18. mai 2017. aasta kohtumäärusega RW vs. komisjon (T-170/17 R, ei avaldata, EU:T:2017:351) vaidlustatud otsuse kohaldamise.
- 19 Põhimenetlust jätkati vastavalt personalieeskirjade artikli 91 lõikele 4 pärast seda, kui 26. juulil 2017 võeti vastu sõnaselge otsus jätta hageja kaebus rahuldamata.
- 20 Euroopa Kohtu asepresident jättis 10. jaanuari 2018. aasta kohtumäärusega komisjon vs. RW (C-442/17 P(R), ei avaldata, EU:C:2018:6) rahuldamata apellatsioonkaebuse, mille komisjon oli esitanud 18. mai 2017. aasta kohtumääruse komisjon vs. RW (T-170/17 R, ei avaldata, EU:T:2017:351) peale.
- 21 Põhimenetluse kirjalik osa lõpetati 9. jaanuaril 2018 vasturepliigi esitamisega.
- 22 Hageja esitas Üldkohtu kantseelisse 2. veebruaril 2018 saabunud eraldi dokumendiga põhjendatud taotluse Üldkohtu kodukorra artikli 106 alusel tema ärakuulamiseks suulise menetluse raames.
- 23 Poolte kohtukõned ja Üldkohtu küsimustele antud vastused kuulati ära 11. detsembri 2018. aasta kohtuistungil.
- 24 Kohtuistungil lõpus palus Üldkohus pooltel nõu pidada, et lahendada vaidlus võimalikult suures ulatuses poolte kokkuleppel, sealhulgas menetluskulude osas. Üldkohtu teise koja president määras pooltele tähtaja kuni 31. jaanuarini 2019, et nad teavitaksid Üldkohut kõnealuse nõupidamise tulemusest, ja otsustas suulist menetlust jätkata.
- 25 Suuline menetlus lõpetati Üldkohtu teise koja presidendi 4. veebruari 2019. aasta otsusega pärast teavet, mille pooled edastasid Üldkohtule 29. jaanuari 2019. aasta kirjadega, mille kohaselt nõupidamine vaidluse lahendamiseks poolte kokkuleppel ei õnnestunud.
- 26 Hageja palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus, „mille kohaselt jäi [ta] automaatselt pensionile alates 1. juunist 2017“;
  - mõista kohtukulud välja komisjonilt.

- 27 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

Hagi vastuvõetavus

- 28 Komisjon märgib, et hagiavalduses esitatud tühistamisnõue ei pea silmas vaidlustatud otsuse mõlemat eset, nimelt hageja puhkusele saatmist teenistuse huvides ja automaatselt pensionile jäämist, vaid üksnes teist eset. Need kaks eset ei ole aga üksteisest eraldatavad, mistõttu vaidlustatud otsuse osaline tühistamine tooks kaasa selle sisulise muutmise. Neil asjaoludel ja vastavalt kohtupraktikale, mille kohaselt liidu õigusakti osaline tühistamine on võimalik vaid juhul, kui need osad, mille tühistamist on nõutud, on ülejäänud aktist eraldatavad, järeldeb komisjon, et hageja poolt käesolevas asjas esitatud tühistamisnõue on vastuvõetamatu või vähemalt on vastuvõetamatud nõude põhjendamiseks esitatud kaks esimest väidet.
- 29 Hageja vaidleb komisjoni poolt esitatud vastuvõetamatuse väitele vastu.
- 30 Kõigepealt tuleb nõustuda komisjoni seisukohaga, mille kohaselt vaidlustatud otsuse kahte eset – nimelt hageja puhkusele saatmist teenistuse huvides ja samal ajal automaatselt pensionile jäämist – ei saa teineteisest eraldada. Personalieeskirjade artikli 42c viiendast lõigust nähtub nimelt ühemõtteliselt, et asjaomaste ametnike saatmine teenistuse huvides puhkusele ei saa ületada „pensioniiiga“, sest kõnealune iga on kindlaks määratud ametnike puhul, kes on teenistusse asunud enne 1. jaanuari 2014, personalieeskirjade XIII lisa artikli 22 lõike 1 viienda lõigu alusel, mistõttu juhul, kui teenistuse huvides puhkusele saatmine puudutab ametnikku, kes on juba jõudnud eespool nimetatud „pensioniiikka“, tuleb kõnealusel ametnikul jääda samal ajal automaatselt pensionile. Kõnealust seisukohta kohaldati vaidlustatud otsuses, mille alusel hageja saadeti teenistuse huvides puhkusele ja samal ajal automaatselt pensionile (vt eespool punkt 14). Hageja oli vaidlustatud otsuse jõustumise kuupäeval nimelt 63-aastane ja seega ületanud „pensioniea“, mis oli tema puhul 60 eluaastat personalieeskirjade XIII lisa artikli 22 lõike 1 viienda lõigu alusel koostoimes kõnealuse sätte esimese lõiguga. Kuna teenistuse huvides puhkusele saatmise kuupäeval oli hageja „pensioniea“ ületanud, jäi ta samal ajal automaatselt pensionile personalieeskirjade artikli 42c viienda lõigu alusel.
- 31 Kuna on nõustatud komisjoni seisukohaga vaidlustatud otsuse kahe eseme eraldamatuse kohta, siis olgu märgitud, et komisjoni esitatud vastuvõetamatuse väide põhineb eeldusel, et hagiavalduses esitatud tühistamisnõue kujutab endast osalist tühistamisnõuet, sest selles peetakse silmas üksnes vaidlustatud otsuse teist eset hageja automaatse pensionile jäämise kohta.
- 32 Kõnealune komisjoni argumentatsiooni eeldus on aga väär.
- 33 Hageja nõuded sisaldavad tõepoolest väljendit, „mille kohaselt jäi hageja automaatselt pensionile alates 1. juunist 2017“. Seda väljendit ei tule siiski mõista nii, et selle tõttu piirdub tühistamisnõude ese vaid hageja pensionile jäämisega.
- 34 Hagiavalduse sisust nimelt nähtub, et tühistamisnõudes peetakse silmas vaidlustatud otsuse mõlemat eset, sest hageja on selgelt kindlaks määranud seose, mis esines vaidlustatud otsuses järgitud arutluskäigu kohaselt teenistuse huvides puhkusele saatmise ja automaatselt pensionile jäämise vahel.

Sel puhul tuleb viidata esimese tühistamisväite raames eelkõige hagiavalduse punktile 34, mille kohaselt „ametisse nimetav asutus võttis käesolevas asjas vastu otsuse teenistuse huvides puhkusele saatmise kohta, mis on samaväärne hageja automaatselt pensionile jäämisega“.

- 35 Samuti tuleb viidata teisele tühistamisväitele seaduse kohaldamisala rikkumise kohta, mille raames hageja sisuliselt väidab, et personalieeskirja artiklit 42c ei saa tema suhtes kohaldada, sest ta oli „oma pensioniea“ kõnealuse sätte esimese lõigu tähenduses ületanud. On selge, et kui Üldkohus nõustuks kõnealuse väitega, tooks see nimelt kaasa kogu vaidlustatud otsuse tühistamise selle õigusliku aluse puudumise tõttu, mitte ainult otsuse osalise tühistamise, kuna selle alusel jääb hageja automaatselt pensionile.
- 36 Eelnevatest kaalutlustest nähtub, et vaatamata hageja nõuetes sisalduvale väljendile, „mille kohaselt jäi hageja automaatselt pensionile alates 1. juunist 2017“, peetakse hagiavalduses sõnastatud tühistamisnõudes selgelt silmas vaidlustatud otsuse mõlemat eset, mis ei ole teineteisest eraldatavad ning mis puudutavad hageja puhkusele saatmist teenistuse huvides ja samal ajal automaatset pensionile jäämist. Tegemist ei ole järelikult osalise tühistamisnõudega, nagu väidab komisjon. Seetõttu tuleb komisjoni esitatud vastuvõetamatuse väide tagasi lükata.

Hageja põhjendatud huvi säilimine

- 37 Komisjon väitis kohtuistungil, et kohtuotsus, mille Üldkohus käesolevas asjas teeb, ei mõjuta sugugi hageja olukorda. Komisjon selgitas, et vaidlustatud otsuse kohaldamise peatamise tõttu, mille ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik on määranud, jäi hageja institutsiooni teenistusse ametnikuna „maksimaalselt nii kauaks, kuni personalieeskirjadega on lubatud“, nimelt kuni 1. novembrini 2018, kui ta sai 65-aastaseks ja jäi personalieeskirjade XIII lisa artikli 23 lõike 1 alusel automaatselt pensionile. Nimetatud peatamise tõttu oli hagejal võimalik vältida teenistuse huvides puhkusele saatmist, mille ta oli vaidlustanud, ja jätkata oma tavapärase töötasu saamist ning lõpuks jäi ta automaatselt pensionile niisugustel tingimustel, mida oleks kohaldatud siis, kui tema suhtes ei oleks tehtud mingit otsust personalieeskirjade artikli 42c alusel. Kõnealustest argumentidest järeldas komisjon, et hagejal ei olnud enam põhjendatud huvi.
- 38 Hageja ei nõustunud komisjoni järeldusega, et tal kadus menetluse käigus põhjendatud huvi.
- 39 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on personalieeskirjade kohaldamisalasse kuuluva isiku poolt personalieeskirjade artikli 90 ja 91 alusel esitatud hagi, milles nõutakse isikut kahjustava meetme tühistamist nimetatud personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 tähenduses, vastuvõetav üksnes siis, kui hagi esitamise ajal on hagejal tekkinud ja jätkuv ning piisavalt selge huvi kõnealuse meetme tühistamise suhtes; selline huvi eeldab, et hagi tulemusel võib selle esitanud pool saada mingit kasu. Menetluse algatamise huvi olemasolu kui vastuvõetavuse tingimust tuleb hinnata hagi esitamise hetkel. Selleks et personalieeskirjades nimetatud isik saaks esitada hagi ametisse nimetava asutuse otsuse tühistamiseks, on sellegipoolest tarvis, et tal säiliks isiklik huvi selle otsuse tühistamise vastu. Niisuguse huvi kadumisel ei ole hagi suhtes enam vaja otsust teha (vt 8. novembri 2018. aasta kohtuotsus, Cocchi ja Falcione vs. komisjon, T-724/16 P, ei avaldata, EU:T:2018:759, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Eespool punktis 37 esitatud argumendid, millele hageja ei ole vastu vaieldud, võivad tegelikult tekitada käesolevas asjas küsimuse, kas hageja põhjendatud huvi on menetluse ajal kadunud.
- 41 Nagu komisjon on kohtuistungil ise täheldanud, võib juhul, kui vaidlustatud otsus jääb kehtima ja liidu kohus seda ei tühistata, see siiski olla komisjonile alus nõuda hagejalt vahet, mis jääb niisuguste summade vahele, mida maksti töötasuna – ajavahemikul 1. juunist 2017, mil vaidlustatud otsus

jõustus, kuni 1. novembrini 2018, mil hageja saadeti automaatselt pensionile – ja mida hageja oleks võinud saada oma pensionina, kui vaidlustatud otsust oleks viivitamatult kohaldatud ja selle kohaldamist ei oleks peatatud.

- 42 Sellest järeldub, et hagejal, nagu ta seda kohtuistungil on muu hulgas väitnud, on endiselt põhjendatud huvi nõuda vaidlustatud otsuse tühistamist ja selle kadumist liidu õiguskorrast selleks, et olla kindel, et komisjon ei nõua temalt tulevikus eespool punktis 41 kirjeldatud summade vahet.
- 43 Kõnealust järeldust ei sea kahtluse alla komisjoni poolt kohtuistungil esitatud argument, mille kohaselt oleks eespool viidatud summade vahe tagasisaamise võimalust keerukas kasutada, sest hageja jätkas töötamist teenistuses oleva ametnikuna kuni automaatselt pensionile jäämiseni 1. novembril 2018, ega komisjoni poolt kohtuistungil antud kinnitus, et igal juhul ei nõua ta hagejalt eespool nimetatud summade vahet. Tegemist on nimelt pelkade komisjoni argumentide ja kinnitustega, mis muu hulgas ei sea kahtluse alla asjaolu, et vaidlustatud otsuse säilimine liidu õiguskorras kujutab endast hageja jaoks õigusliku ebakindluse allikat, mistõttu on ta tegelikult endiselt huvitatud kõnealuse otsuse tühistamisest.
- 44 Eespool esitatud kaalutlustest tuleb järeldada, et hagejal on endiselt põhjendatud huvi.

Sisulised küsimused

- 45 Hageja tugineb oma hagi põhjendamiseks kolmele väitele, millest esimese kohaselt on rikutud personalieeskirjade artikleid 47 ja 52, teise kohaselt on rikutud seaduse kohaldamisala personalieeskirjade artikli 42c puhul ning kolmanda kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust ja kaitseõigusi. Repliigis märkis hageja, et kolmandast väitest ta loobub.
- 46 Kuna teise väite raames tuleb Üldkohtul määratleda personalieeskirjade artikli 42c kohaldamisala, mis kujutab endast vaidlustatud otsuse õiguslikku alust, tuleb kõigepealt analüüsida seda väidet.

Sissejuhatavad märkused

- 47 Hageja väidab, tõlgendades personalieeskirjade artiklit 42c grammatiliselt ja kontekstipõhiselt, et kõnealune säte ei ole kohaldatav ametnike suhtes, kes, nagu tema, on jõudnud „pensioniiikka“ kõnealuse sätte tähenduses koostoimes personalieeskirjade XIII lisa artikli 22 lõike 1 viienda lõiguga. Hageja väidab eelkõige seda, et puhkusel teenistuse huvides, mis on halduslik seisund, mis asjaomastele ametnikele personalieeskirjade artikli 42c alusel antakse, peab olema kindel kestus. Kõnealuse sätte kohaldamine aga ametnike suhtes, kes kõnealuse kohaldamise kuupäeval on jõudnud „pensioniiikka“, viib selleni, et nimetatud ametnikud saadetakse personalieeskirjade artikli 42c viienda lõigu alusel teenistuse huvides puhkusele ja samal ajal automaatselt pensionile, mistõttu kõnealuse sätte eesmärki moonutatakse ja personalieeskirjadega ette nähtud tingimustest, mille täidetuse korral ametniku teenistuse lõpetamine võib toimuda, hiilitakse kõrvale. Hageja järeldab, et ametisse nimetatav asutus on käesolevas asjas rikkunud personalieeskirjade artiklit 42c ja seetõttu tuleb vaidlustatud otsus tühistada.
- 48 Komisjon, tuginedes argumentidele, mis puudutavad eelkõige personalieeskirjade artikli 42c sõnastust ja selle *ratio legis*'t, vaidleb hageja seisukohale vastu ja väidab, et kõnealust sätet võib kohaldada ametniku suhtes, kes nagu hageja on jõudnud „pensioniiikka“.

- 49 Kõigepealt olgu märgitud, et – nagu hageja õigesti väidab – toob personalieeskirjade artikli 42c kohaldamine ametniku suhtes, kes on jõudnud „pensioniiikka“ kõnealuse sätte tähenduses, kaasa tema puhkusele saatmise teenistuse huvides ja samal ajal automaatselt pensionile jäämise eespool viidatud sätte viienda lõigu alusel. Kõnealust analüüsi kohaldati vaidlustatud otsuses hageja suhtes, nagu ta juba eespool punktis 30 nentis.
- 50 Seetõttu tekib küsimus, kas personalieeskirjade artiklit 42c võib kohaldada ametnike suhtes nagu hageja, kes on jõudnud kõnealuse sätte tähenduses „pensioniiikka“, võttes arvesse seda, et kõnealune kohaldamine toob kaasa nimetatud ametnike puhkusele saatmise teenistuse huvides ja samal ajal automaatselt pensionile jäämise. Seetõttu tuleb seega kindlaks määrata personalieeskirjade artiklil 42c isikuline kohaldamisala, mis eeldab sätte tõlgendamist.

Grammatiline tõlgendamine

- 51 Personalieeskirjade artikli 42c esimeses lõigus on sätestatud, et asjaomase ametniku puhkusele saatmist teenistuse huvides kohaldatakse „[k]õige varem viis aastat enne ametniku pensioniiga“. Seega on komisjon kohtuistungil õigesti märkinud, et personalieeskirjade artikli 42c esimeses lõigus ette nähtud väljend „[ametniku] pensioniiga“ vastab kõnealuse sätte neljandas ja viiendas lõigus ette nähtud väljendile „pensioniiiga“. „Pensioniea“ kindlaksmääramiseks ametnikel, kes on asunud teenistusse enne 1. jaanuari 2014, tuleb järelkult sarnaselt „pensioniea“ kindlaksmääramisega lähtuda personalieeskirjade XIII lisa artikli 22 lõike 1 viiendast lõigust, mis on sätestatud järgmiselt:
- „Enne 1. jaanuari 2014 teenistuses olnud ametnike pensioniiga, mida võetakse arvesse kõikides viidetes käesolevates personalieeskirjades esitatud pensionieale, määratakse kindlaks eespool esitatud sätete kohaselt, kui käesolevate personalieeskirjadega ei ole sätestatud teisiti.“
- 52 Personalieeskirjade XIII lisa artikli 22 lõike 1 viiendas lõigus mainitud väljend „eespool esitatud sät[ted]“ viitab kõnealuse sätte neljale esimesele lõigule, milles on täpsustatud pensioniiga, millest alates ametnikud, kes asusid teenistusse enne 1. jaanuari 2014, võivad taotleda pensionile jäämist, saades vanaduspensioni.
- 53 Mis puudutab pärast 1. jaanuari 2014 teenistusse asunud ametnikke, siis personalieeskirjade artikli 42c esimeses lõigus mainitud mõiste „[ametniku] pensioniiga“ viitab personalieeskirjade artikli 52 esimese lõigu punktis a sätestatud automaatsele pensionile jäämise eale, mis on 66 eluaastat, mida pooled on kohtuistungil kinnitanud.
- 54 Personalieeskirjade artikli 42c esimese lõigu sõnastusest seega nähtub, et kõnealuses sättes on antud teavet kuupäeva kohta, millest alates kõnealust sätet võib ametniku suhtes kohaldada, nimelt „[k]õige varem viis aastat enne ametniku pensioniiga“. Nagu komisjon õigesti märgib, siis enne 1. jaanuari 2014 teenistusse asunud ametnike puhul ei ole kõnealuse sätte sõnastusega pealegi välistatud, et seda võidakse kohaldada ametniku suhtes, kes on „pensioniiikka“ jõudnud ja seda *a fortiori* ületanud.
- 55 Olgu märgitud, et personalieeskirjade artikli 42c neljandas lõigus on siiski ette nähtud, et puhkus teenistuse huvides kestab „üldjuhul“ seni, kuni ametnik jõuab „pensioniiikka“, kuid „erandkorras“ võib ametisse nimetav asutus otsustada puhkuse katkestada ja ametniku tööle tagasi kutsuda.

- 56 Personalieeskirjade artikli 42c neljanda lõigu esimeses lauses ette nähtud väljendid „puhkus kestab“ ja „seni, kuni ametnik jõuab pensioniikka“ kinnitavad hageja seisukohta, mille kohaselt peab olema puhkus teenistuse huvides kindla kestusega. Vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei sea kõnealuses lauses sätestatud sõna „üldjuhul“ eespool nimetatud järeldust kahtluse alla. Neid sõnu tuleb nimelt mõista personalieeskirjade artikli 42c neljanda lõigu teise lause põhjal, mille kohaselt:
- „Erandkorras võib ametisse nimetav asutus [...] otsustada puhkuse katkestada ja ametniku tööle tagasi kutsuda.“
- 57 Niisiis ilmneb, et sõna „üldjuhul“ ei tõenda, et võib esineda erand põhimõttest, mille kohaselt puhkus teenistuse huvides peab olema kindla kestusega, vaid tõendab, et on võimalik teha erandit põhimõttest, mille kohaselt puhkus teenistuse huvides lõpeb kuupäeval, mil asjaomane ametnik jõuab „pensioniiikka“, sest kõnealune võimalik erand on seotud olukorraga, kui ametisse nimetav asutus võib „erandkorras“ otsustada nimetatud ametniku tööle tagasi kutsuda, lõpetades seega puhkuse teenistuse huvides.
- 58 Hageja seisukohta, mille kohaselt puhkus teenistuse huvides peab olema kindla kestusega, kinnitab personalieeskirjade artikli 42c viienda lõigu sõnastus, milles on sätestatud, et „[k]ui ametnik jõuab teenistuse huvides puhkusel viibimise ajal pensioniikka, jääb ta automaatselt pensionile“. Kõnealusest sõnastusest ja täpsemalt tegusõna „jõudma“ kasutamisest järeldub, et automaatselt pensionile jäämine eeldab, et asjaomane ametnik on teenistuse huvides puhkusel kuupäeval, mil ta jõuab „pensioniiikka“, ja et kõnealune puhkus on kindla kestusega.
- 59 Eespool esitatud kaalutlusi arvestades tuleb nentida, et personalieeskirjade artikli 42c sõnastus kinnitab hageja seisukohta, mille kohaselt puhkus teenistuse huvides peab olema kindla kestusega, millega on välistatud, et kõnealune puhkus võib kokku langeda automaatse pensionile jäämisega. Välistades võimaluse, et puhkus teenistuse huvides langeb kokku asjaomase ametniku automaatse pensionile jäämisega, tähendab eespool punktides 30 ja 50 sisalduvatest kaalutlustest lähtudes, et eespool viidatud sätet ei saa kohaldada ametnike suhtes, kes nagu hageja on jõudnud „pensioniiikka“.
- 60 Tuleb analüüsida, kas kõnealust järeldust ei kummuta personalieeskirjade artikli 42c kontekstipõhine ja teleoloogiline tõlgendamine.

Kontekstipõhine tõlgendamine

- 61 Olgu märgitud, et personalieeskirjade artikkel 42c kuulub personalieeskirjade III jaotise 2. peatükki „Halduslik seisund“. Kooskõlas personalieeskirjade artikliga 35, mis sisaldub samas peatükis, võidakse ametnikule omistada üks järgmistest halduslikest seisunditest: teenistuses, lähetuses, isiklikel põhjustel võetud puhkusel, reservi arvatud, puhkusel seoses sõjaväeteenistusega, lapsehoolduspuhkusel või perepuhkusel ja puhkusele saadetud teenistuse huvides.
- 62 „Teenistuse lõpetamine“ on seevastu sätestatud personalieeskirjade III jaotise 4. peatükis. Personalieeskirjade artiklis 47, mis sisaldub kõnealuses peatükis, on määratletud teenistuse lõpetamise olukorrad, milleks on ametist lahkumine, tagandamine, teenistuse huvides teenistusest vabastamine, ebapädevuse tõttu teenistusest vabastamine, teenistusest vabastamine, pensionilejäämine ja surm.
- 63 Sellest järeldub, et kuigi puhkust teenistuse huvides on liidu seadusandja pidanud „halduslikuks seisundiks“, mis võib ametnikul olla liidu institutsioonides tema ametiaja jooksul, siis komisjoni seisukoht võimaluse kohta kohaldada personalieeskirjade artiklit 42c ametniku suhtes, kes on jõudnud „pensioniiikka“, ja seega võimaluse kohta saata ta teenistuse huvides puhkusele samal ajal automaatse pensionile jäämisega, muudab kõnealuse „haldusliku seisundi“ meetme „teenistuse lõpetamiseks“. Nagu ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik märkis, siis komisjoni poolt vaidlustatud

otsuses personalieeskirjade artikli 42c kohaldamine võrdub nimelt „automaatse pensionile jäämisega teenistuse huvides“ huvitatud isiku tahte vastaselt (18. mai 2017. aasta kohtumäärus RW vs. komisjon, T-170/17 R, ei avaldata, EU:T:2017:351, punkt 61).

- 64 Eespool esitatud kaalutlustest nähtub, et personalieeskirjade artikli 42c asukoht III jaotise 2. peatükis ei sobi hästi kokku eespool esitatud komisjoni seisukohaga ega lükka igal juhul ümber eespool punktis 59 esitatud järeldust.

Teleoloogiline tõlgendamine

- 65 Komisjon väidab, et personalieeskirjade artikli 42c *ratio legis* on optimeerida institutsioonide personali haldamist. Kõnealune säte võimaldab teatud paindlikkust peagi pensionile jääva või pensionile jääva personali haldamisel, pakkudes asjaomastele isikutele mõistlikku toetust. Komisjoni sõnul ei ole liidu seadusandja soovinud, et sätte kohaldamisala piirduks ametnikega, kes ei ole pensionile jäämas. Taotletav optimeerimine eeldab seda enam laiemat kaalutusõigust, kuna esiteks toimub see asjaomase ametniku huve järgides ja teiseks peab meede eelkõige silmas ametnikke, kes jäävad peagi pensionile. Oleks paradoksaalne, kui meedet ei kohaldataks ametnike suhtes, kes on juba jõudnud pensioniikka. Komisjon väidab seetõttu, et hageja pakutud kitsas tõlgendus jätab personalieeskirjade artikli 42c osaliselt ilma selle tõhususest ja olemasolu põhjusest.
- 66 Nagu komisjon õigesti väidab, kui ta viitab määruse nr 1023/2013 põhjendusele 7, on personalieeskirjade artikli 42c eesmärk lõpuks tõesti institutsioonide inimressursside haldamise optimeerimine. Nagu komisjon muu hulgas ise märgib, on liidu seadusandja siiski taganud, et puhkusele saatmine teenistuse huvides oleks – komisjoni sõnakasutuse kohaselt – „asjaomaste ametnike õigusi piisavalt kaitsev“.
- 67 Selle kohta olgu märgitud, et personalieeskirjade artikli 42c seitsmendas lõigus on sätestatud, et teenistuse huvides puhkusele saadetud ametnik saab toetust, mida arvutatakse personalieeskirjade IV lisa kohaselt. Kõnealuse lisa artikli 1 esimesest lõigust nähtub koostoimes personalieeskirjade artikliga 42c, et kõnealune igakuine toetus kolme esimese kuu jooksul meetme kohaldamisest on võrdne asjaomase ametniku põhipalgaga. Neljandast kuuenda kuuni on see kuni 85% tema põhipalgast ning seejärel kuni automaatselt pensionile jäämiseni 70% tema põhipalgast.
- 68 Sättena, mille on ette näinud liidu seadusandja, kes leevendab ebamugavusi teenistuse huvides puhkusele saadetud asjaomaste ametnike jaoks, tuleb veel lähtuda personalieeskirjade artikli 42c kaheksandast lõigust, mis võimaldab asjaomasel ametnikul sisuliselt jätkata sissetekete tegemist pensioniskeemi ajavahemikus, kui ta on teenistuse huvides puhkusel, et suurendada pensioni summat, mida ta pensionil olles saab.
- 69 Olgu märgitud, et kui oleks lubatud personalieeskirjade artikli 42c kohaldamine ametniku suhtes, kes on jõudnud „pensioniikka“, mistõttu tema automaatselt pensionile jäämine langeb kokku tema puhkusele saatmisega teenistuse huvides, ei saaks viimati nimetatud ametnik mingit kasu personalieeskirjade artikli 42c seitsmendas ja kaheksandas lõigus ette nähtud sätetest, kuna teenistuse huvides puhkuse kestus on olematu. Neil asjaoludel on tasakaal, mida liidu seadusandja on personalieeskirjade artikli 42c vastuvõtmise raames püüdnud saavutada institutsioonide inimressursside optimeeritud haldamist käsitlevate kaalutluste ja asjaomaste ametnike huvide piisavat kaitset käsitlevate kaalutluste vahel, häiritud viimati nimetatud kaalutluste kahjuks.
- 70 Muu hulgas olgu veel märgitud, et automaatselt pensionile jäämise korral samal ajal teenistuse huvides puhkusele saatmisega ei ole ametisse nimetaval asutusel võimalust, mida pakub personalieeskirjade artikli 42c neljas lõik, isegi kui see on ainult „erandkorras“ puhkuse katkestamine ja ametniku tööle tagasi kutsumine. Sellest järeldub, et eespool viidatud olukord ei sobi hästi kokku kõnealuse sättega,

sest esiteks on selle tagajärg jätta institutsioonid automaatselt ilma – neilt kogu kaalutusõigust ära võttes – personalihalduse vahendist, mida kujutab endast võimalus kutsuda asjaomane ametnik tööle tagasi, ja teiseks võtab see nimetatud ametnikult niisuguse võimaluse tagasi tööle tulla.

- 71 Eespool esitatud kaalutlustest lähtudes tuleb nentida, et personalieeskirjade artikli 42c teleoloogiline tõlgendus ei kinnita komisjoni seisukohta, vaid kinnitab hoopis eespool punktis 59 esitatud järeldust.
- 72 Personalieeskirjade artikli 42c tõlgendamise lõpetuseks tuleb seetõttu järeldada, et kõnealust sätet ei saa kohaldada ametnike suhtes, kes nagu hageja on jõudnud „pensioniiikka“ nimetatud sätte tähenduses. Sellest järeldub, et kuna komisjon võttis vaidlustatud otsuse vastu kõnealuse sätte alusel, rikkus ta nimetatud sätte kohaldamisala, ja seetõttu tuleb vaidlustatud otsus tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida väidet, mille kohaselt on rikutud personalieeskirjade artikleid 47 ja 52.

Kohtukulud

- 73 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 74 Kuna komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluses kantud kohtukulud, vastavalt hageja nõudele komisjonilt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (teine koda)

otsustab:

- 1. Tühistada Euroopa Komisjoni 2. märtsi 2017. aasta otsus saata RW teenistuse huvides puhkusele ja samal ajal automaatselt pensionile.**
- 2. Jätta komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja RW kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetluses kantud kohtukulud.**

Prek

Buttigieg

Berke

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 8. mail 2019 Luxembourgis.

Allkirjad